

BÀI 66

TÁC ĐỘNG CỦA CON NGƯỜI ĐẾN MÔI TRƯỜNG ĐẤT

MỤC TIÊU

Sau bài học, HS biết :

Nêu một số nguyên nhân dẫn đến việc đất trồng ngày càng bị thu hẹp và thoái hoá.

ĐỒ DÙNG DẠY – HỌC

- Hình trang 136, 137 SGK.
- Có thể sưu tầm thông tin về sự gia tăng dân số ở địa phương và các mục đích sử dụng đất trồng trước kia và hiện nay.

HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

Hoạt động 1 : QUAN SÁT VÀ THẢO LUẬN

* *Mục tiêu* : HS biết nêu một số nguyên nhân dẫn đến việc đất trồng ngày càng bị thu hẹp.

* *Cách tiến hành* :

Bước 1 : Làm việc theo nhóm

- Nhóm trưởng điều khiển nhóm mình quan sát hình 1, 2 trang 136 SGK để trả lời câu hỏi :
 - + Hình 1 và 2 cho biết con người sử dụng đất trồng vào việc gì ?
 - + Nguyên nhân nào dẫn đến sự thay đổi nhu cầu sử dụng đó ?
- GV đi đến các nhóm hướng dẫn và giúp đỡ.

Bước 2 : Làm việc cả lớp

- Đại diện từng nhóm trình bày kết quả làm việc của nhóm mình. Các nhóm khác bổ sung.

Dưới đây là đáp án :

+ Hình 1 và 2 cho thấy : Trên cùng một địa điểm, trước kia, con người sử dụng đất để làm ruộng, ngày nay, phần đồng ruộng hai bên bờ sông (hoặc kênh) đã được sử dụng làm đất ở, nhà cửa mọc lên san sát ; hai cây cầu được bắc qua sông (hoặc kênh)...

+ Nguyên nhân chính dẫn đến sự thay đổi đó là do dân số ngày một tăng nhanh, cần phải mở rộng môi trường đất ở, vì vậy diện tích đất trồng bị thu hẹp.

– Tiếp theo, GV yêu cầu HS liên hệ thực tế qua các câu hỏi gợi ý sau :

+ Nêu một số dẫn chứng về nhu cầu sử dụng diện tích đất thay đổi.

+ Nêu một số nguyên nhân dẫn đến sự thay đổi đó.

(GV gợi ý cho HS liên hệ, nêu thêm các nguyên nhân khác ngoài lí do gia tăng dân số ở địa phương. Ví dụ : Nhu cầu lập khu công nghiệp, nhu cầu đô thị hoá, cần phải mở thêm trường học, mở thêm hoặc mở rộng đường,...).

Kết luận :

Nguyên nhân chính dẫn đến diện tích đất trồng ngày càng bị thu hẹp là do dân số tăng nhanh, con người cần nhiều diện tích đất ở hơn. Ngoài ra, khoa học kĩ thuật phát triển, đời sống con người nâng cao cũng cần diện tích đất vào những việc khác như thành lập các khu vui chơi giải trí, phát triển công nghiệp, giao thông,...

Hoạt động 2 : THẢO LUẬN

* *Mục tiêu* : HS biết phân tích những nguyên nhân dẫn đến môi trường đất trồng ngày càng suy thoái.

* *Cách tiến hành* :

Bước 1 : Làm việc theo nhóm

Nhóm trưởng điều khiển nhóm mình thảo luận các câu hỏi :

– Nêu tác hại của việc sử dụng phân bón hoá học, thuốc trừ sâu,... đến môi trường đất.

– Nêu tác hại của rác thải đối với môi trường đất.

Bước 2 : Làm việc cả lớp

Đại diện từng nhóm trình bày kết quả làm việc của nhóm mình. Các nhóm khác bổ sung.

Kết luận :

Có nhiều nguyên nhân làm cho đất trồng ngày càng bị thu hẹp và suy thoái :

- Dân số gia tăng, nhu cầu chỗ ở tăng, nhu cầu lương thực tăng, đất trồng bị thu hẹp. Vì vậy, người ta phải tìm cách tăng năng suất cây trồng, trong đó có biện pháp bón phân hoá học, sử dụng thuốc trừ sâu, thuốc diệt cỏ,... Những việc làm đó khiến cho môi trường đất, nước bị ô nhiễm.
- Dân số tăng, lượng rác thải tăng, việc xử lí rác thải không hợp vệ sinh cũng là nguyên nhân gây ô nhiễm môi trường đất.

Kết thúc tiết học, GV dặn HS sưu tầm một số tranh ảnh, thông tin về tác động của con người đến môi trường đất và hậu quả của nó (nếu có điều kiện).